

N:o 27.

Af herr **J. Larsson** i Presstorp, *angående ändring i § 60 af lagen om väghållningsbesvärets utgörande på landet.*

Uti 60 § 1 mom. af lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet stadgas, att »utaf den för vägunderhåll in natura uppskattade kostnad lemnas en tiondedel af statsmedel, hvilket bidrag utbetalas till vederbörande vägstyrelse för att på lämpligt sätt tillhandahållas dem, som berörda vägunderhåll bestrida»; och motiveras denna bestämmelse uti lagutskottets utlåtande n:o 31 vid 1891 års riksdag med följande ord:

»Sålunda har utskottet, ehuru utskottet håller före, att de lindringar, som särskilda utskottets förslag (1889) erbjöd jordbruket, voro ganska afsevärda, likväl ansett sig böra, i syfte att bereda ytterligare lindring åt dem, som bestrida naturaunderhållet, och på samma gång i någon mån minska de nya beskattningsföremålens börda, förorda ett statsbidrag med belopp, som motsvarar en tiondedel af nämnda underhålls uppskattade värde.

För billigheten af ett statsbidrags beviljande talar onekligen den omständighet, att underhållet af de allmänna vägarne, såsom många gånger blifvit framhållet, i viss mån kan betraktas som ett statsändamål, till hvars fyllande alla samhällsmedlemmar böra bidraga. Ett dylikt bidrag, väl afpassadt, synes äfven vara den lämpligaste formen för deras deltagande i väghållningsbesväret, hvilka ansetts böra befrias från medverkan till vägkassans bildande. Detta statsbidrag kommer visserligen direkt allenast naturaunderhållet till godo, men genom en bestämmelse i den riktning, att statsbidraget skall afräknas från det belopp, hvartill sagda underhåll värderats, kommer detsamma att verka till lindring äfven för dem, som hafva att endast lemna penningebidrag till vägkassan, då ju utdebiteringen till nämnda kassa i viss mån bestämmes af naturaunderhållets uppskattade

värde. De motionärer, som förordat ett statsbidrag, hafva emellertid, enligt utskottets åsigt, gått för långt i sina anspråk. Utskottet föreställer sig nemligen, att med de lindringar, som särskilda utskottets förslag innebär, ett statsbidrag af den storlek, utskottet häröfvan angifvit, måste anses vara tillräckligt och egnadt att i väsentlig mån förringa betydelsen af de mot särskilda utskottets förslag rigtade anmärkningar i fråga om dess förmenta oförmåga att bereda tillräcklig lindring åt det af väghållningsbördan tryckta jordbruket.

Vid tillämpningen af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet har emellertid i verkligheten visat sig, att i följd af statsbidragets otillräcklighet den sålunda afsedda »lindringen åt det af väghållningsbördan tryckta jordbruket» i regeln alldeles uteblifvit och att lagens syfte i det hänseendet kan anses förfeladt, hvadan uppmärksamheten helt naturligt redan rigtats å behovet att genom nya förslags framställande eftersträffa ändamålets vinnande. Bland dessa förslag synes mig det om ökandet utaf »bidraget af statsmedel» vara det, som å ena sidan bäst löser svårigheten och å andra sidan bör hafva största utsigt till framgång, enär det ju kan åberopa sig på efterföljansvärda föredömen i utlandet och det obestridliga behovet af lindring i de tryckande kommunala bördorna genom anlitande af statsverkets öfverflöd. Så hafva till exempel, enligt den af statistiska centralbyrån utarbetade statistiken öfver »kommunernas fattigvård och finanser», i landsbygskommunerna utgifterna ökats från 14,998,509 kronor år 1874 till 32,142,563 kronor år 1897 och de utkrädda »utskylderna» från 10,834,285 kronor år 1874 till 20,757,107 kronor år 1897.

Under sådana förhållanden som de nu anförda synes mig billighet och rättvisa fordra, att staten än ytterligare bispringer den af utgifter för ett så allmänt ändamål som vägunderhållet tryckta landsbygden, hvilken ju för sina behofs fyllande icke åtnjuter de rika inkomster, som städerna erhålla; och får jag på grund häraf, under hänvisning till utlandets föredömen, vördsamt hemställa,

det Riksdagen måtte för sin del besluta, att 60 § 1 mom. af lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet må erhålla följande ändrade lydelse, nemligen:

60 §.

Utaf den för vägunderhåll in natura uppskattade kostnad lemnas *en femtedel* af statsmedel, hvilket bidrag

utbetalas till vederbörande vägstyrelse för att på lämpligt sätt tillhandahållas dem, som berörda vägunderhåll bestrida.

Stockholm den 23 januari 1900.

Joh. Larsson
från Presstorp.

N:o 28.

Af herr **G. Sundberg**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t angående lönereglering för tjenstemannapersonalen vid de ecklesiastika konsistorierna.*

Då tjenstemannapersonalen vid de ecklesiastika konsistorierna fortfarande kvarstår under sina af ålder tillkomna, alltmera otidsenliga och otillräckliga aflöningsförhållanden, nödgas jag, med erinran om utgången af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i ärendet till 1895 års Riksdag, hos innevarande års Riksdag vördsamt anhålla om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med hemställan om en efter föregången erforderlig utredning å nyo utarbetad framställning till Riksdagen i syfte att åstadkomma en efter tidsförhållandena afpassad lönereglering för den vid bemälda konsistorier anställda tjenstemannapersonal, hvilken allt för länge varit i saknad af de oskattbara förmåner, som statens öfriga embets- och tjenstemän på alla områden af förvaltningen under en lång följd af år fått åtnjuta.

Om remiss till vederbörligt utskott har jag tillika äran anhålla.

Stockholm den 25 januari 1900.

Gust. Sundberg.
